

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานการศึกษา สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม

ที่ อต ๗๓๔๐๑/

วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรียน นายองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม

ตาม ที่องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตระหนักถึงความสำคัญในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ ทำนุบำรุง และเผยแพร่มรดกทางด้านศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติด้วย จึงขออนุมัติดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจะเริ่มดำเนินการจัดทำฐานข้อมูล ในวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุมัติ

(ลงชื่อ).....

(นายสมเจตน์ สุดประสงค์)

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ความเห็นปลัด อบต. - ๗๓๔๐๑๑/๒๐

ลงชื่อ

(นางสุพิชญา เพิ่มพิพัฒน์)

หัวหน้าสำนักปลัด

ความเห็นนายก อบต.

(ลงชื่อ).....

(นายบุญทรง สุกันทา)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

(ลงชื่อ)

(นายสมอาจ แก้วคต)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม

โครงการจัดทำฐานข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

หลักการและเหตุผล

การจัดทำฐานข้อมูลทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอีกหนึ่งในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม ซึ่งมีหน้าที่ในการทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตระหนักถึงความสำคัญในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศจัดระบบฐานข้อมูลท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ ทำนุบำรุง และเผยแพร่มรดกทางด้านศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ คลังความรู้ของชุมชน ในด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการส่งเสริม พัฒนา สืบทอด
2. เพื่ออนุรักษ์ไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น อันดีที่บรรพบุรุษสั่งสมไว้
3. เพื่อรวบรวมไว้เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เป็นข้อมูลแก่ผู้สนใจ

เป้าหมาย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ในองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

วิธีดำเนินการ

1. เขียนโครงการฯ เพื่อขออนุมัติจัดทำโครงการฯ ต่อผู้บริหาร
2. ประสานผู้นำหมู่บ้านเพื่อสอบถามข้อมูลเบื้องต้น
3. ดำเนินการสำรวจตามข้อมูลที่ผู้นำให้ข้อมูล
4. จัดทำข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. รายงานผลข้อมูลจากการสำรวจให้ผู้บริหารทราบ

งบประมาณ

ไม่ใช้งบประมาณ

ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ ตุลาคม ๒๕๖๘ – พฤศจิกายน ๒๕๖๘

สถานที่ดำเนินการ

พื้นที่ในเขตรับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม

/ผู้รับผิดชอบโครงการ...

ผู้รับผิดชอบโครงการ

งานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม มีข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม มีแหล่งข้อมูลสำหรับอ้างอิงในการดำเนินการได้
๓. องค์การบริหารสามารถดำเนินการทำนุบำรุงและอนุรักษ์ไว้ให้ยั่งยืนสถาพร

(ลงชื่อ).....
(นายสมเจตน์ สุตประสงค์)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ลงชื่อ.....
(นางสุพิชญา เพิ่มพิพัฒน์)
หัวหน้าสำนักปลัด

เห็นชอบ .
 ไม่เห็นชอบ

เห็นชอบ
 ไม่เห็นชอบ.....

(ลงชื่อ).....
(นายบุญทรง สุกันทา)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

(ลงชื่อ).....
(นายสมอาจ แก้วคต)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานการศึกษา สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม

ที่ อต ๗๓๔๐๑/

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

เรื่อง รายงานฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ท้องถิ่น

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม

๑. เรื่องเดิม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๖) อนุรักษ์ ฟื้นฟูและส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มี พื้นที่สาธารณะสำหรับจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

ซึ่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ถึง (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๖ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบล ดังต่อไปนี้ (๘)๖๘ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

๒. ข้อเท็จจริง

ในการนี้ งานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม ได้เล็งเห็น ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้สำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อใช้ เป็นข้อมูลในตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นปัจจุบัน ตามรายงานที่แนบมาพร้อมนี้

๓. ข้อเสนอ/ข้อพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ).....

(นายสมเจตน์ สูดประสงค์)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ลงชื่อ

(นางสุพิชญา เพิ่มพิพัฒน์)
หัวหน้าสำนักปลัด

ความเห็นปลัด อบต.

ความเห็นนายก อบต.....

(ลงชื่อ).....

(นายบุญทรง สุกันหา)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

(ลงชื่อ)

(นายสมอาจ แก้วคต)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม
อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๖) อนุรักษ์ ฟื้นฟูและส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มี พื้นที่สาธารณะสำหรับจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

ซึ่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ถึง (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๖ องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบล ดังต่อไปนี้ (๘)๖๘ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

งานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม ได้เล็งเห็นความสำคัญ ของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้สำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือประชาชนท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลใน ตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นปัจจุบัน และเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมี ประโยชน์ไว้ไม่สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือ ประชาชนท้องถิ่นนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะชนในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน หรือประชาชนท้องถิ่นต่อไป

งานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม

บทที่ ๑

วิธีการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ท้องถิ่น

วิธีการดำเนินการ/ขั้นตอน

๑. จัดทำบันทึกขออนุมัติสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้บริหาร
๒. สำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ท้องถิ่น
๓. บันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ลงในฐานข้อมูลฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม

เป้าหมาย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ในองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือน พฤศจิกายน ๒๕๖๗

สถานที่ดำเนินการ

เขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
๒. เพื่อให้ผู้ได้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นตนเอง อันนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้นๆ ต่อไป

ประเภทของภูมิปัญญา

สภารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ (๒๕๕๑) ได้กำหนดประเภทของภูมิปัญญา โดย แบ่งเป็นสาขา ๑๐ สาขา ดังนี้

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน วนเกษตร เกษตรธรรมชาติ ไร่นาสวนผสม และสวนผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตร ด้านการตลาด การแก้ปัญหาด้านการผลิต การแก้ไขปัญหาโรคและแมลง และการรู้จักปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร เป็นต้น
๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลิตผลเพื่อชะลอการนำเข้าสู่ตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการที่ทำให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิต และการจำหน่ายผลิตผลทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงาน ยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น
๓. สาขาการแพทย์แผนไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกัน และรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้ เช่น การนวดแผนโบราณ การดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน การดูแลและรักษาสุขภาพแผนโบราณไทย เป็นต้น
๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การทำแนวปะการังเทียม การอนุรักษ์ป่าชายเลน การจัดการป่าต้นน้ำ และป่าชุมชน เป็นต้น

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการด้านการสะสม และบริการกองทุน และธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน เช่น การจัดการเรื่องกองทุนของชุมชนในรูปของสหกรณ์ออมทรัพย์และธนาคารหมู่บ้าน เป็นต้น

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม เช่น การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการรักษายาบาลของชุมชน การจัดระบบสวัสดิการบริการในชุมชน การจัดระบบสิ่งแวดล้อมในชุมชน

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ ศิลปะมวยไทย เป็นต้น

๘. สาขาการจัดการองค์กร หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการดำเนินงานขององค์กรชุมชนต่างๆ ให้สามารถพัฒนา และบริหารองค์กรของตนเองได้ตามบทบาทและหน้าที่ขององค์กร เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มประมงพื้นบ้าน เป็นต้น

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท เช่น การจัดทำสารานุกรมภาษาถิ่น การปริวรรต หนังสือโบราณ การฟื้นฟูการเรียนการสอนภาษาถิ่นของท้องถิ่นต่างๆ เป็นต้น

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์ และปรับใช้หลักธรรมคำ สอนทาง ศาสนา ความเชื่อ และประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและ สิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักธรรมทางศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ประเพณีบุญประเพณีชาว เป็นต้น

บทที่ ๓

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ท้องถิ่นในเขตรับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม

งานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้สำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นปัจจุบัน และเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่สูญหายไปจากชุมชน ดังต่อไปนี้

ที่	ประเภทภูมิปัญญา	ปราชญ์ท้องถิ่น	ที่อยู่
๑.	สาขาศาสนาและประเพณี / ผู้นำด้านศาสนา	นายสง หาดเคลือบ	๑๙๗/๑ หมู่ที่ ๒ ต.ไผ่ล้อม อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์
๒.	สาขาภาษาและวรรณกรรม/ ขับร้อง - ฟ้อนรำ	นางหวาน มีเที่ยง	๔๔/๓ หมู่ที่ ๖ ต.ไผ่ล้อม อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์
๓.	สาขาการแพทย์แผนไทย/ ด้านสมุนไพรไทย	นางน้ำฝน มุลน้ำอ่าง	๓๓ หมู่ที่ ๔ ต.ไผ่ล้อม อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์
๔.	สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม/ จักสาน ดอกไม้ประดิษฐ์ กระเป๋าผ้าต้นไม้	นางจรรยา เขียวจันทร์แสง	๓๔/๖ หมู่ที่ ๖ ต.ไผ่ล้อม อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์
		นางมา ศรีภูมิ	๔๕/๑ หมู่ที่ ๕ ต.ไผ่ล้อม อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์
๕.	สาขาเกษตรกรรม/ด้านดินปุ๋ย	นายสมศักดิ์ ผ่องใส	๕๓ หมู่ที่ ๔ ต.ไผ่ล้อม อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์
๖.	สาขาศิลปกรรม/ดนตรีไทย	นายบก จันทร์เจริญ	๓๑ หมู่ที่ ๔ ต.ไผ่ล้อม อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์

สรุป

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ท้องถิ่นในเขตรับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ล้อม

มี ๖ ด้าน

มีปราชญ์ชาวบ้าน ๗ ราย